

HET PAROOL

Ontroerend en komisch

TONEEL

Een gemeenschap van schurken, van Peter De Graef, door TheaterTeater; regie: Jappe Claes. Gezien: 5/4, Brakke Grond, Amsterdam; aldaar t/m 8/4; 19 en 20/4 Toneelschuur, Haarlem

door HANS VAN DEN BERGH

Een zeldzame en ongekend knappe toneelprestatie biedt de Mechelse groep TheaterTeater dezer dagen in de Brakke Grond met *Een gemeenschap van schurken*. Het zeldzame is dat hier een Vlaamse auteur, Peter De Graef, zich heeft willen meten met Kafka, en dus een puur literaire en absurde tekst heeft geschreven, die inderdaad Kafka's geest ademt en toch niets rechtstreeks aan het grote voorbeeld ontleent.

En het ongekend knappe is dat regisseur Jappe Claes kans heeft gezien er een toneelvorm voor te vinden die De Graef's stuk alle recht doet, heel gemakkelijk uitpakt en briljant vertolkt wordt op een niveau dat in onze contreien vrijwel onhaalbaar lijkt.

Peter De Graef tekent de menselijke samenleving in zijn korte stuk metterdaad als 'een gemeenschap van schurken'. Op een ochtend wordt een moderne Jozef K. uit zijn slaap gewekt en van iets onzinnigs beschuldigd, net als in Kafka's *Het proces*. Ook hij raakt ingesponnen in een administratief gekkenhuis dat zich aanvankelijk nogal onschuldig voordoet, maar steeds verontrustender aspecten vertoont.

Allengs verdenkt iedereen iedereen, totdat tenslotte onredelijkheid en moordlust de drijfveer achter elke handeling blijken. Dat een dergelijk grimmig gegeven toch lichtvoetig en zelfs met virtuoze clownerie wordt uitgewerkt, is de unieke verdienste van regie en spelers, die de begrippen margetoneel, kwaliteit en vakmanschap op ongebruikelijke manier weten te verenigen.

Razend handig geschreven en van een hoogst vernuftige constructie, veelbetekenend en toch bij vlagen ontroerend en komisch tegelijk; bovendien nog intelligent en zorgvuldig gespeeld zonder enige zwakke plek in de bezetting - Amsterdammers! zorg voor zo'n druk op de kassa dat onze naam als toneelliefhebbers eer wordt aangedaan!